

Stockholm felé repülve a magyar csapat kétszer is gyönyörködhetett egy-egy félköríves szivárványban, s ez a szivárványos hangulat végigkísérte diákjaink útját. A csapat többszöri válogatóverseny alapján a következő tagokból állt össze:

Harcos Gergely, az ELTE Apáczai Csere János Gyakorló Gimnázium IV. osztályos tanulója (tanára: *Somossy János*), **Köszegi Botond**, **Lakos Gyula**, **Matolcsi Máté**, **Szendrői Balázs**, **Ujvári-Menyhárt Zoltán** a Fővárosi Fazekas Mihály Gyakorló Gimnázium III. osztályos tanulói (tanáraik: *Kováry Károly* és *Surányi László*).

A magyar csapat vezetője és egyben a verseny zsűrijének tagja *Pelikán József*, a helyettes vezető *Reiman István* volt.

A többszintű felkészülést *Pataki János* és *Reiman István* irányították, ez egy kéthetes kalocsai táborozással fejeződött be.

Ezúton szeretnénk köszönetet mondani az olimpiai szakkörök vezetőinek: *Blazsekné Licsár Ágnes* (Pécs), *Cseke Zoltán*, *Pintér Ferenc* (Nagykanizsa), *dr. Gehér László*, *dr. Pintér Lajos* (Szeged), *dr. Kiss Sándor*, *Róka Sándor* (Nyíregyháza), *dr. Kántor Sándor* (Debrecen), *Láng Hugó* (Székesfehérvár), *Szabó Kálmán* (Miskolc), *Zsebők Ottó* (Győr) pedagógusoknak, akik egész éves munkájukkal lehetővé tették, hogy minél többen kapcsolódjanak be az olimpiai felkészülésbe.

Köszönjük továbbá *Kós Géza*, *Benczúr Péter*, *Bíró András*, *Keleti Tamás*, *Drasny Gábor*, *Kecskés Kornél*, *Hausel Tamás*, *Sustik Mátyás*, *Fleiner Tamás* egyetemi hallgató, volt olimpikonoknak a válogatóversenyek lebonyolításában és a közvetlen felkészülésben nyújtott segítségüket.

Végül, de nem utolsósorban ezúton mondunk köszönetet az *Állami Biztosítónak*, az *Intellrobot RT*-nek, illetve *Lovász Lászlónak*, *Szemerédi Endrének*, *Gács Péternek*, *Tardos Gábornak*, *Boros Endrének*, *Simonyi Gábornak*, továbbá *Hoffer Jánosnak* és *Győry Kálmánnak*, akik nagylelkű adományaikkal lehetővé tették, hogy a Matematikai Diákolimpia Alapítvány (MHB 202–14432) ebben az évben is többé-kevésbé zökkenőmentesen biztosíthassa a felkészülés anyagi hátterét.

Az ezévi verseny színhelyéről, a Stockholm tágabb körzetében fekvő *Sigtuna* városkáról odaérkezésünkig bizony meglehetősen keveset tudtunk. Ez a kisváros hajdan főváros volt, de erre már csak néhány toronyrom, Svédország legrégebbinek hirdetett utcácskája és a legkisebbnek mondott városháza emlékeztet. Itt van azonban egy gyönyörű tóparton az ország egyik legdrágább – és ezért legkényelmesebb – kollégiuma; ez volt a szállásunk és a verseny színhelye, ennek megfelelő volt az ellátásunk is.

56 ország 318 versenyzője indult a kétnapos küzdelemben; ez a nagy létszám azt jelenti, hogy ott volt minden olyan ország csapata, amelyben számottevő matematikai élet folyik (Albánia kivételével pl. az egész Európa).

A verseny hat feladata (zárójelben a feladatot javasoló ország):

1. Jelöljük az ABC háromszög beírt körének középpontját I -vel, a $CAB\triangleleft$, $ABC\triangleleft$, $BCA\triangleleft$ szögek szögfelezőinek metszéspontját a szemközti oldalakkal pedig rendre A' , B' , C' -vel. Bizonyítsuk be, hogy

$$\frac{1}{4} < \frac{AI \cdot BI \cdot CI}{AA' \cdot BB' \cdot CC'} \leq \frac{8}{27}.$$

(USA)

2. Legyen $n > 6$ egész szám és $a_1, a_2, \dots, a_k$ az összes olyan természetes szám, amely kisebb n -nél és relatív prím n -hez. Tegyük fel, hogy

$$a_2 - a_1 = a_3 - a_2 = \dots = a_k - a_{k-1} > 0.$$

Bizonyítsuk be, hogy ekkor n prímszám, vagy 2 -nek egész kitevős hatványa.

(Románia)

3. Legyen $S = \{1, 2, 3, \dots, 280\}$. Határozzuk meg azt a legkisebb n egész számot, amelyre igaz az, hogy S minden n elemű részhalmaza tartalmaz 5 olyan számot, amelyek páronként relatív prímek.

(Kína)

4. Legyen a G összefüggő gráf éleinek száma k . Bizonyítsuk be, hogy meg lehet az éleket számozni az $1, 2, 3, \dots, k$ számokkal úgy, hogy minden olyan csúcs esetén, amelyből legalább két él indul ki, az illető csúcsból kiinduló összes élhez rendelt számok legnagyobb közös osztója 1 .

[Gráfnak nevezzük csúcsnak nevezett pontok egy halmazát, ahol a két különböző csúcsból álló párok némelyikét élék kötik össze. Bármely két különböző u, v csúcs között legfeljebb egy él halad. A G gráfot összefüggőnek nevezzük, ha bármely két különböző x, y csúcsához található csúcsoknak egy olyan $x = v_0, v_1, v_2, \dots, v_m = y$ sorozata, hogy minden v_i, v_{i+1} ($0 \leq i < m$) csúcspárt él köt össze.]

(USA)

5. Legyen P az ABC háromszög belső pontja. Bizonyítsuk be, hogy a $PAB\triangleleft$, $PBC\triangleleft$, $PCA\triangleleft$ szögek közül legalább egy kisebb, vagy egyenlő, mint 30° .

(Franciaország)

6. Valós számok egy $x_0, x_1, x_2, \dots$ sorozatát korlátosnak nevezzük, ha létezik olyan C konstans, hogy $|x_i| \leq C$ minden $i \geq 0$ -ra.

Minden rögzített $a > 1$ valós számhoz konstruáljunk olyan korlátos, végtelen $x_0, x_1, x_2, \dots$ sorozatot, amelyre

$$|x_i - x_j| |i - j|^a \geq 1$$

teljesül bármely két különböző, nemnegatív i, j egészre.

(Hollandia)

Egy-egy feladat teljes megoldásáért 7 pont járt, egy ország tehát maximálisan 252 pontot, egy versenyző pedig 42 pontot szerezhethetett. A 42–39 pontot elért 20 versenyző aranyérmes lett, az 51 ezüstéremmel és a 84 bronzéremmel a 38–31, illetve 30–19 ponthatárok közötti eredményeket jutalmazták.

A magyar diákok ebben az évben is folytatták hagyományosan jó szereplésüket, valamennyien érmesek lettek: *Lakos Gyula* 42 és *Ujvári-Menyhárt Zoltán* 41 ponttal aranyérmesek; *Harcos Gergely* és *Szendrői Balázs* 35–35 ponttal, *Matolcsi Máté* 33 ponttal ezüstérmesek és *Kőszegi Botond* 23 ponttal bronzérmes.

Az összesített pontszámok alapján az élmezőny:

Szovjetunió 241 pont, *Kína* 231 pont, *Románia* 225 pont, *Németország* 222 pont, *USA* 212 pont, *Magyarország* 209 pont, *Bulgária* 192 pont, *Irán* 191 pont, *Vietnam* 191 pont, *India* 187, *Csehszlovákia* 186 pont. (Észak-Korea csapatát a verseny után szabálytalanságok miatt kizárták.)

A július 15–23 közötti ottlétünk alatt részt vettünk egy uppsalai és egy stockholmi kiránduláson, hajón látogattuk meg a skoklosteri kastélymúzeumot, továbbá egy környékbéli IBM központot.

Az uppsalai záróünnepségen a szovjet küldöttség meghívta a résztvevőket a jövő évi, Szovjetunióban rendezendő versenyre.